ماخوذ

۷- سفر نامۂ هند

تمہید : سفرنامہ نثر کی ایک صنف ہے۔ انسان بنیادی طور پر سیر و سیاحت کا شوقین ہوتا ہے۔ وہ مناظرِ فطرت سے دلچسپی رکھتا ہے۔ اپنے اس شوق کی تسکین کے لیے اس نے رختِ سفر باندھا اور اپنے تجربات، مشاہدات اور محسوسات میں دوسرے لوگوں کو شامل کرنے کے لیے سفر کے حالات و کوائف کو لکھنا شروع کیا۔ سفرنامے میں مصنف ان تمام مقامات کا آنکھوں دیکھا حال دلچسپ انداز میں بیان کرتا ہے جس سے قاری گھر بیٹھے ان تمام باتوں سے واقف ہو جاتا ہے۔ یہی وجہ ہے کہ سفرنامے کی مقبولیت دن بدن بڑھتی جا رہی ہے۔
ذیل کے سفرنامے میں مصنف نے دہلی اور آگرہ کی سیر و سیاحت کے بعد اپنے مشاہدات کو نہایت دلچسپ انداز میں بیان کیا ہے۔

هند سرزمینِ افسانه ای، سرزمینی که دهها هزار تن از پارسیانِ اصیل را چهارده قرن است در دامانِ خود پرورده، پیوسته روحِ مرا به سوی خویش می خواند و آرزویم این بود که از آنجا ، از مردمِ نجیبش و از هم وطنانی که قرنها از ما دورند، دیدن کنیم۔

شهرِ زیبای دهلی برای هر توریست بخصوص آنها که جهان دیده هستند بسیار جالب است۔ این شهر متشکل از جمعی ساختمان های بلند و کوتاه زیبا محصور در پارك های وسیع و خیابان های عریض و طویل مملو از درخت های کهن سال ، زیبا و رنگارنگ است۔

دهلی دارای خیابان های وسیعی است۔ هوای دهلی در اوائلِ اسفند خوب است و آزار دهنده نیست و سبزه همه جا را پوشانده است۔

مسجدی بسیار بزرگ بامناره های متعدد وجود دارد که در زمانِ شاهجهان ساخته شده و موردِ استفادۂ مسلمینِ هند است۔ مسجد بر روی یك بلندی واقع شده و با پله های فراوان و طولانی از کفِ خیابان بداخلِ مسجد راه دارد ، این مسجدِ جامع مقابل قلعۂ سرخ است و قلعۂ سرخ نیز از ساخته های شاهجهان است ، روی کارِ مسجد و قلعۂ سرخ هر دو برنگِ سرخ می باشند۔

تاج محل زیبا ترین آثارِ تاریخیِ هند است و یکی از هفت آثارِ عجایبِ دنیا ست و معمارِ آن آقای محمد عیسٰی آفندی بوده و امانت خان شیرازی آیاتِ قرآن را در سراسرِ ورودیِ آن حُك کرده است۔

برای ساختمانِ تاج محل ۲۰ هزار کارگر مدتِ بیست و دو (۲۲) سال کار کرده اند تا این بنای عظیم را که برای آن قیمتی نمی توان تعیین کرد بانجام رسانده اند۔

خلاصۂ داستانِ عشقیِ اِحداثِ تاج محل این است که خانم ممتاز بیگم عیالِ شاهجهان در ۱۰٤۰ در سن ۳۸ سالگی موقعِ وضعِ حملِ چهاردهمین بچۂ خود می میرد و شاهجهان چون خیلی او را دوست داشته برای بزرگ داشتِ او بنای عظیم تاج محل را دستور می دهد و سر انجام پس از ۲۲ سال آماده می شود۔

Glossary فرھنگ

قرن	صدی	Century
نجیب	شریف	Noble
جالب	قابلِ توجہ	Attractive
محصور	گھرا ہوا (حصار میں)	Surrounded
مملو	پُر (بھرا ہوا)	Full
کھن سال	قدیم	Very old
اسفند	ایرانی مہینے کا نام	An Iranian month
آثار	یادگار	Memorials, monuments
معمار	تعمیر کرنے والا	Architect
حُك کردن	کَندہ کرنا	Engrave
اِحداث	تعمیر	Construction

Exercise پرسش

۱۔ درج ذیل کی مناسب الفاظ سے خانہ پُری کیجیے۔ **Fill in the blanks with appropriate words.**

۱۔ هوای دهلی در اوائلِ .... خوب است۔

۲۔ مسجدی بسیار بزرگ .... متعدد وجود دارد۔

۳۔ مسجدِ جامع مقابلِ قلعهٔ .... است۔

۴۔ تاج محل .... آثارِ تاریخیِ هند است۔

۲۔ درج ذیل کی مناسب جوڑیاں لگائیے۔ **Match the columns.**

الف	ب
معمارِ تاج محل	ممتاز بیگم
تعمیرِ قلعهٔ سرخ	دهلی
عیالِ شاهجهان	در دَورِ شاهجهان
مسجدِ جامع	محمد عیسیٰ آفندی

۳۔ درج ذیل شبکی خاکہ مکمل کیجیے۔ **Complete the following web-diagram.**

۴۔ اشاروں کی مدد سے درج ذیل معما حل کیجیے۔ **Solve the following cross-word.**

دائیں سے بائیں:

۱۔ گھرا ہوا ۲۔ سامنے

۳۔ رنگین

اوپر سے نیچے:

۱۔ تعمیر کرنے والا

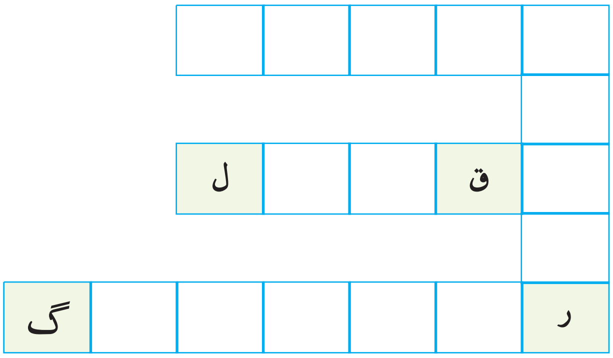

۵۔ ہدایات کے مطابق عمل کیجیے۔ **Do as directed.**

۱۔ اسمِ مغل شهنشاه که تاج محل را بِنا کرده بنویسید۔

۲۔ اسمِ حُك کنندۀ آیات بر تاج محل بنویسید۔

۳۔ سالِ وفاتِ ممتاز بیگم بنویسید۔

۶۔ سبق سے واوِ عطف کی مثالیں تلاش کر کے لکھیے۔

Find out the words from the lesson having 'واو عطف'

۷۔ سبق سے متضاد الفاظ کی جوڑیاں تلاش کر کے لکھیے۔ **Find out pairs of opposite words from the lesson.**

۸۔ سبق سے جمع والے الفاظ تلاش کر کے لکھیے۔ **Find plurals from the lesson.**

۹۔ دہلی شہر کی خصوصیات اُردو یا انگریزی میں لکھیے۔ **Write the characteristics of Delhi in Urdu or English.**

۱۰۔ درج ذیل الفاظ کو فارسی جملوں میں استعمال کیجیے۔ **Make sentences in Persian using following words.**

خیابان ، تاج محل ، زیبا ، عجایب ، قرآن

۱۱۔ درج ذیل عبارت کا ترجمہ اُردو یا انگریزی میں کیجیے۔ **Translate the following text in Urdu or English.**

تاج محل زیبا ترین آثارِ تاریخیِ هند است و یکی از هفت آثارِ عجایبِ دنیا ست و معمارِ آن آقای محمد عیسیٰ آفندی بوده و امانت خان شیرازی آیاتِ قرآن را در سراسرِ ورودیِ آن حُك کرده است۔

عملی کام

ہندوستان کی دیگر تاریخی عمارات کی تصاویر جمع کیجیے اور ان کے متعلق معلومات لکھیے۔
Collect pictures of Indian monuments and write information about them.